

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm VI. Ad hæc.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

Obicitur, excommunicatio ab homine fieri non potest nisi precedente monitione, c. *Cum desideres. 26. h. tit.* quia requirit contumaciam, quæ non apparet, nisi monitio seu requisitio antecesserit, ergo non est verum, quod Apostolus 1. ad Corinth. 5. excommunicârit Corinthium absentem non requisitum.

Responder cum *gl. hic verb. irrequisitum.* Innocentius & alii, existimandū esse, quod Apostolus prius admonuerit hominē per se, vel per alios, & cum contumacē atq; incorrigibilem intelligeret, ipsum excommunicârit, quare per vocem *irrequisitum* intelligi debet, quod citatus non fuerit, vt audiretur.

Verūm secundūm praxin fori Canonici, quantumvis aliquis in delicto perseverans contumax & incorrigibilis videatur, admoneri prius debet cum cominatione censuræ, atque etiam citari, vt appareat eius præsens contumacia, ob quam excommunicatione, aliæ censurâ dignus fit, sicuti *Abb. hic monet. 32. Sum. de censur. D. 3. S. 10. n. 8.* vide quæ docui *l. 1. tract. 5. p. 1. c. 3. n. 6.*

CAPITVLVM VI.

Adhæc.

PARAPHRASIS.

Si is, qui à Iudice in aliqua causa appellauit, pendente appellatione ad eundem in alia causa trahatur, quia v. g. crimen commisit, poterit eum Iudicem tanquam suspectum recusare, alioquin stare debet iudicio eius, præsertim si Ordinarius eius Iudex sit.

SVMMARIVM.

1. Appellatio suspendit jurisdictionem iudicis in ea causa, in qua appellatum, non in alia disparata.
2. Iudex super pluribus causis delegatus, si in vna appelletur contra ipsum, vel ab ipso, potest in aliis procedere.
3. Si iudex Ordinarius vel delegatus à quo in vna causa appellatum est, in alia diuersa pro-

cedere velit contra appellantem, potest recusari tanquam suspectus.

4. Recusans autem iudicem, non tantum allegare & probare debet, se ab eo in alia causa appellasse, sed etiam probare, se ab eodem grauatum, & quidem iniuste, siue ex intentione.

Argumentum sufficiens mala intentionis est grauamen illatum, si id secundum se iniquum sit.

Not. I. Appellatio suspendit jurisdictionem Iudicis, in ea tamen causa, in qua appellatum est, non autem in aliis disparatis. c. *Proposuit. 24. hoc tit.* nam causa producit effectum limitatum, sibi que proportionatum, cum itaque appellatio fiat propter grauamen in hac causa illatum, idē patit effectum suspensiuum jurisdictionis, quoad hanc tantum causam, & quæ ipsi connexa sunt, qua de re vide *Rotam Roman. in nouis decisionibus. de appell. decis. 31.*

Not. II. Si Iudex super pluribus causis delegatus sit & in vna appelletur contra, vel ab ipso, hoc non obstante procedere potest in aliis, ita colligitur ex hoc *cap. verb. maxime*, quæ suapte naturâ est particula implicatiua, non exclusiua, secundum *gl. receptam in c. Ad abolendam 16. verb. maxime de filiis Prebyterorum.*

Not. III. Si Iudex ordinarius, aut delegatus, à quo in vna causa appellatum est, in alia diuersa procedere velit contra appellantem, potest recusari tanquam suspectus.

Verūm hoc casu, qui Iudicem recusat, non tantum allegare & probare debet, se ab ipso in alia causa appellasse, sed etiam probare (videlicet coram arbitris communi consensu electis c. *Cum speciali. 61. h. tit.*) se à Iudice grauatum esse, vt hic docet *Joann. Andr. n. 4. in fine.* & quidem iniuste siue ex intentione, non tantum materialiter & præter intentionem; Verūm benè monet *Abb. n. 3. trans. q. 2. contr. Barr. in l. Vnica. ff. Apud eum, à quo appellatur &c.* Cum animus & intentio probati non possit, nisi ex coniecturis, hoc esse sufficiens argumentum mala intentionis & affectionis, quod grauamen secun-

secundum, se iniquum sit, quandoquidem in malefactis praesumitur mala intentio. *c. 1. de praesumpt.* Nisi praesumptio ista contrariis praesumptionibus infringatur. *arg. l. Si non conuicti. s. de iniuriis.* vbi probatio ei incumbit, qui aliquid iniuriosum se, non conuicti causam dixisse ait.

CAPITVLVM VII.

Si duobus.

PARAPHRASIS.

Titius & Caius litigabant coram Episcopo v. g. suo; vterque appellauit, Titius ad Papam, Caius vero ad mediatum, videlicet Archiepiscopum, nullam mentionem faciens de appellatione à Titio interposita; quare Archiepiscopus Titium citauit, qui si non compareat per se, vel Procuratorem, vel aliam contumax extiterit, valet excommunicatio in ipsum promulgata, dummodo Iudex seu Archiepiscopus nesciuerit ad Pontificem appellatum fuisse.

SUMMARIUM.

1. Si vterque litigantium à iudice appellent ad diuersos iudices, minorem & maiorem, ad minoris citationem (si is nesciat ad maiorem esse appellatum) appellans ad maiorem comparere tenetur, & si non compareat, valde ut contumax excommunicabitur.
2. Citatus à iudice, qui habet jurisdictionem in personam & causam, nisi accidens interuenierit, non comparens in contumacia constituitur.
Nisi notorium sit, exceptionem hanc declinatoriam competere citato.
3. Clericus citatus à iudice saeculari, creditus ab eo esse laicus, licet non compareat, nec exceptionem opponat Clericatus, non constituitur in contumacia.

NOtandum vnicum. Si vterque litigantium à sententia Iudicis, quatenus ea ipsis contraria est (prout dixi in *c. Significarent. 1. de except.*) appellent ad diuersos Iudices

minorem & maiorem, distingui debet, num Iudex minor sciat appellatum esse ad tribunal maius; hoc casu procedere non potest, quia maioris Iudicis potestas absorbet inferiorem, *Argum. l. Contra. 54. §. Is vero. ff. de re jud.* an vero nesciat; tunc si citet alteram partem, eaq; nihil excipiendo non compareat, tanquam contumax valde excommunicabitur.

Corollarium. Si Iudex, qui haberet Iurisdictionem in personam & causam hanc, nisi accidens interueniret, citet, & citatus non compareat, in contumacia constituitur. *l. 2. ff. Si quis in jus vocatus non jerit.*

Exemplum est: Si Clericus dicatur hominem occidisse, idcirco citetur ab Episcopo suo, comparere debet, & allegare, quod in loco diocesis exempto occiderit, ne alioquin potestatem ordinariam contemnere videatur.

Excipe nisi notorium sit, exceptionem hanc declinatoriam competere citato, quia frustra allegatio eius requiritur, quod notorium est, & ita docet *Gl. hic verb. Nisi cognouerit. Alex. n. 27. Franc. super cit. Gl. vbi* similiter aiunt ex communi doctrina, quod Religiosi exempti, si citentur ab Ordinario, non tenentur allegare priuilegium exemptionis, si notorium sit.

Alia ratio est, si Iudex saecularis citet Clericum, quem probabiliter putat esse laicum, Clericus vero non compareat, nec exceptionem Clericatus opponat, hoc enim casu non constituitur in contumacia, propterea quod in Iudice nullum sit fundamentum jurisdictionis erga hanc personam, & ideo citatio eius, cum ipso jure nulla sit, nullum contumaciae effectum producere possit, sicuti ex *Joann. Andr. in c. Scienti. de Reg. jur. in 6. notat Franc. citato loco.*

S. Denique.

Si quis à Iudice saeculari ante vel post definitiuam sententiam ad Sedem Romanam appellauerit, distinguendum est: num tribunal à quo, sub temporali jurisdictione Pontificis contineatur, hoc casu procedit appellatio, an vero extra jurisdictionem